

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve: Banai-tó Természetvédelmi Terület	
Utoljára módosítva: 2013-08-22 12:30:58	
Megye: Tolna	Községhatár: Nagydorog
A terület kiterjedése: 27.2979 hektár	Védetté nyilvánítás év: 1975
GPS koordináták: 46,3630; 18,4038	
Felmérést végző személy(ek) neve: Kováts László	
E-mail címe(k): laszlo.kovats@freemail.hu	

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Banai-erdő, „negyvennyolcas tölgyes”, a belterülettől délkeleti irányban helyezkedik el. A Petőfi utca és a Damjanich utca kereszteződéséből induló jelzetlen földúton kell elindulni, majd kb. 800 m után az erdőben balra kanyarodni. A tóhoz gyalogösvény vezet, amely egy idős tölgy mellől indul. Mindkét elágazást igen nehéz felismerni! A tó egyik oldalán horgászok által taposott ösvény vezet, de a területen nem vezetnek földutak.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A védett terület egyik részét a Tengelici-homokvidék egykori homoki tölgyeseinek mintegy két hektáros maradványfoltja képezte. Az erdő telepítésének idejét a helybéliek a szabadságharc környékére teszik – innen ered a „negyvennyolcas tölgyes” elnevezés. Sajnos az erdő nagy részét kivágták, az óriási átmérőjű tuskók még ma is látszanak. A kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) becsült kora 140–160 év volt. A faóriások – a buckaközi mélyedés magasan álló talajvíze miatt – az átlagosnál gyorsabb növekedésűek voltak: egyes példányok törzskerülete elérte a 4,5 métert. Az 1990-es évek aszályos időszaka következtében, és azzal összefüggésben a rovar- és gombakártételek miatt sok kiszáradt. Mára a hatalmas tölgyekből csak pár darab maradt, mutatva a valamikori állapotokat. Az erdő közepén, homokbuckák közötti mélyedésben helyezkedik el a természetes eredetű Banai-tó. Kiterjedése egykor mintegy öt hektár volt, amely az 1990-es évek végére jelentősen lecsökkent, és megindult a tómeder benövényesedése. Az elmúlt évek csapadékos időjárásának köszönhetően a tó területe ismét növekedett, de nagyobb szabad vízterület már nem található. A tóparti nádasban nádi énekesmadarak, nádírigó (*Acrocephalus arundinaceus*), énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*) költ. Kis szerencsével a vízből kiálló fatörzseken pihenő mocsári teknősöket (*Emys orbicularis*) is megfigyelhetünk. A nádas nagy méretű fehér nyarak (*Populus alba*) övezik, dús cserjeszinttel. A szélein ültetett akácok és fenyvesek szegélyezik a területet.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Részben

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

A tölgyes nagy részét kivágták, helyén fiatal erdő van. A vizes élőhely védettségi indoka fenn áll.

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

30 % Erdő

% Gyep

30 % Cserjés

40 % Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

BA – Fragmentális mocsári-, és hínárnövényzet B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások P2a – Üde és nedves cserjések J4 – Fűz-nyár ártéri erdők S1 – Ültetett akácok S4 – Ültetett erdei- és fekete fenyvesek

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás: rendszeres

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Sok

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Sok

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Sok

Bálványfa ("ecetfa"):

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadettető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámmal kell megadni)

Védett növény nem ismert.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állománynagyságot kell megadni)

nappali pávaszem (*Inachis io*) – gyakori vöröshasú unka (*Bombina bombina*) – gyakori zöld levelibéka (*Hyla arborea*) – gyakori erdei béka (*Rana dalmatina*) – ritka dunai tarajos gőte (*Triturus dobrogicus*) – ritka zöld gyík (*Lacerta viridis*) – gyakori ürge gyík (*Lacerta agilis*) – gyakori vízi sikló (*Natrix natrix*) – gyakori mocsári teknős (*Emys orbicularis*) – ritka erdei fülesbagoly (*Asio otus*) – 1 pár nagy fakopáncs (*Dendrocopus major*) – 2-3 pár kis fakopáncs (*Dendrocopus minor*) – 1-2 pár zöld küllő (*Picus viridis*) – 1 pár fekete harkály (*Dryocopus martius*) – 1 pár nyaktekerecs (*Jynx torquieea*) – 1-2 pár búbos banka (*Upopa epops*) – 1 pár kakukk (*Coccyus canorus*) – 1 pár énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*) – 3-5 pár berki poszáta (*Locustella fluviatilis*) – 1 pár tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*) – 1-2 pár csilpcsalp füzike (*Phylloscopus collybita*) – 2-3 pár barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) – 7-10 pár mezei poszáta (*Sylvia communis*) – 1-2 pár kerti poszáta (*Sylvia borin*) – 1-2 pár kis poszáta (*Sylvia curruca*) – 3-5 pár fülemüle (*Luscinia megarhynchos*) – 2-3 pár szén cinege (*Parus major*) – 5-8 pár kék cinege (*Parus caeruleus*) – 3-4 pár barát cinege (*Parus palustris*) – 2-3 pár őszapó (*Aegithalos caudatus*) – 1-2 pár rövidkarmú fakúsz (*Certhya brahydactyla*) – 1-2 szürke légykapó (*Muscicapa striata*) – 1-2 pár kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*) – 1-2 pár csuszka (*Sitta europaeus*) – 2-3 pár vörös begy (*Erithacus rubecula*) – 3-5 pár fekete rigó (*Turdus merula*) – 2-3 pár énekes rigó (*Turdus philomelos*) – 1-2 pár ökörszem (*Troglodytes troglodytes*) – 1-2 pár zöldike (*Carduelis chloris*) – 2-3 pár citrom sármány (*Emberiza citrinella*) – 3-5 pár sordély (*Emberiza calandra*) – 2-3 pár

5. Egyéb észrevétel